

Sadržaj

Događaji

Konkursi

Linija za pomoć novinarima

Plan aktivnosti

Gospodo novinari, mi smo krivi! Šta je uzrok poplave senzacionalizma i lošeg novinarstva u “on line” medijima?

Piše: Faruk Kajtaz

Jezik mržnje u medijima - Invazija portal “šagoljice”

Piše: Marko Divković

Senzacionalizam i otupljivanje - Bit će ili biće rata

Piše: Adis Šušnjar

Anonimni komentatori zagađuju javni prostor u BiH

Piše: Milkica Milojević

Intervju: Vladimir Lulić

Ukinuli smo komentiranje tekstova (Tekst sa portala Net.hr)

Uvodnik

Poslije naleta najgoreg jezika mržnje u komentarima na vijest o pogibiji hrvatske glumice Dolores Lambaša, u redakciji najposjećenijeg web portala NET.HR odlučili su zabraniti komentarisanje na tekstove. “Dosta je gadosti”, poručili su sa Net.hr.

“Svjesni smo moguće reakcije dijela posjetitelja koji će tumačiti da je smisao internetskih portala interakcija s čitateljima. I tu će biti u pravu, no ova se interakcija u više od 95 posto slučajeva svela na provale strašnih uvreda pod većinom tekstova. Stoga smo smatrali svojom obavezom da kao izdavači, bez obzira na moguću poslovnu štetu, pristojne i konstruktivne čitatelje zaštitimo od nepotrebne agresije”, saopštili su sa ovog portala.

U BiH su pojedini online mediji početkom mjeseca najavili novi rat u BiH, djeca su konstantno na naslovnica novina, ratnohuškački komentari na portalima stoje dok se ne pojave još radikalniji. Anonimnim komentatorima uzor su političari, a ponekad im vjetar u leđa daju i državni službenici poput Mije Martine Barbarić koja je na svom Facebook profilu podržala hrvatskog nogometaša u skandiranju i poručila “Za dom spremni”.

Da li je ukidanje komentara na medijske sadržaje jedini način da se stane u kraj uvredama i propagiranju mržnje? Da li samoregulacija medija može da promijeni situaciju? Da li je senzacionalizam postao pravilo u medijima? Kako očuvati profesionalno dostojanstvo?

U iščekivanju veće odgovornosti medija, budjenja pravosudja, i šire društvene osude, javni govor protiv senzacionalizma, žutila i govora mržnje ostaje jedini način da se upre prstom u bolest koju bi trebalo liječiti. Čitajte, dijelite, pišite.

Adis Šušnjar, Udruženje/udruga BH Novinari

Događaji

19.11.2013.

Uručena digitalna oprema BHRT-u

Međunarodna agencija za saradnju i koordinaciju Republike Turske (TIKA) donirala je 19.11.2013. digitalnu opremu Radio-televiziji Bosne i Hercegovine u okviru projekta “Tehnička podrška Radio-televiziji BiH”. U toku protekle sedmice, dodao je Oruc, četiri kantonalne televizije, iz Kantona Sarajevo, Bosansko-podrinjskog kantona, Tuzlanskog kantona i Unsko-sanskog kantona, emitovale su zajednički program na satelitu, pod nazivom BH Veza, za koji je TIKA donirala svu potrebnu opremu.

Gospodo novinari, mi smo krivi!

Šta je uzrok poplave senzacionalizma i lošeg novinarstva u “on line” medijima?

Piše: Faruk Kajtaz

Da li je senzacionalizam i loše novinarstvo zaista jedino što tzv. “novi internet mediji” u BiH i regionu zaista mogu ponuditi svojoj čitalačkoj publici? Argumenata za potvrđan odgovor na ovo pitanje na virtuelnoj sceni ima koliko hoćete. Dovoljno je samo pogledati šta nude “dobro informisani” portali, pa da vas u trenu udari “novinarstvo” (ili bolje reći medijsko šarlatanstvo) ravno u mali mozak! Sve pršti od bombastičnih naslova, skandala, “ekskluzive” i forsiranja najnižih čitalačkih poriva, kreirano za dobro skrivene internet mazohiste koji nemaju pametnijeg posla u životu od “lajkanja” ili “komentarisanja” nebuloza i gluposti, uz potpuni nedostatak bilo kakve novinarske etike.

“Oni” sve znaju; i da će u BiH opet izbiti rat i kada će neka od samozvanih i fabrikovanih zvijezda “Velikog brata” pomusti kravu. Sve za “sveti gral” in-

Događaji

18.11.2013.

Pritisak na novinarku Nađu Diklić

Nađi Diklić, dopisnici Slobodne Bosne iz Banja Luke, po treći put je oštećen automobil. Iako su i prethodna dva slučaja ostala nerazjašnjena, ona je i posljednje oštećenje prijavila policiji, koja je slučaj okarakterisala kao "krivično djelo teške krađe u pokušaju". Diklićeva ističe kako su napadi i prijetnje koje su joj ranije upućivane direktno povezane sa njenim novinarskim radom za Slobodnu Bosnu ali i za medije u kojima je ranije radila.

Vidi cijeli članak

18.11.2013. Vijeće za Štampu: Mija Martina Barbarić zloupotrijebila slobodu govora

Vijeće za štampu u BiH osudilo je istup državne službenice Mije Martine Barbarić koja je na svom Facebook profilu napisala "Za dom spremni". "Ovaj slučaj je eklatantni primjer zloupotrebe slobode govora. Ovdje se radi o veličanju totalitarnih ideologija, što predstavlja govor mržnje", kazali su u Vijeću za štampu BiH na upit redakcije portala Radiosarajevo.ba da prokomentiraju istup državne službenice Mije Martine Barbarić.

13.11.2013.

Komisija za informisanje o odluci RAK-a

Regulatorna agencija za komunikacije BiH nije se vodila evropskim standardima kada je u pitanju smanjivanje marketinških minuta za javne servise, zaključak je Komisije za informisanje Predstavničkog doma Federalnog parlamenta. Komisija je takođe dala punu podršku Federalnoj televiziji i zaključila da je potrebno da se u što kraćem roku nađe rješenje za probleme u kojima se našao javni RTV servis nakon odluke RAK-a o smanjenju marketinških minuta.

Vidi cijeli članak

08.11.2013.

Građani i novinari u borbi za istinu

U dvadeset i jednom gradu u Bosni i Hercegovini 8.11. je realizovana javna kampanja "Građani i novinari u borbi za istinu." Građanima su u okviru kampanje podijeljeni Kodeksi za štampu i online medije BiH, Žalbena procedura Vijeća za štampu u BiH i magazin Karike, koji realiziraju mladi novinari iz ONA u BiH. Cilj kampanje je bio upoznati javnost o pravu građana na istinitu i pravovremenu informaciju, pravu građana da se žale na neprofesionalno, netačno i manipulativno izvještavanje štampe i online medija, te važnosti poštovanja prava na slobodu izražavanja i odgovornosti novinara prema javnom interesu.

Vidi cijeli članak

04.11.2013.

Net.hr ukinuo komentare

Internetski portal Net.hr ukinuo je komentare ispod tekstova ističući da je postalo "gotovo pravilo da komentari služe za izražavanje poremećenih, bolesnih i zadržanih stavova jednog dijela čitatelja".

"Iako smo i prije isključivali komentare pod tekstovima u kojima smo pisali o bilo kojoj manjini – nacionalnoj ili vjerskoj, nečijoj seksualnoj orijentaciji, djeci, pokojnicima... jer smo tu uočili osobito učestale provale vulgarnizama i gadosti, to više nije bilo dovoljno", ističu na Net.hr-u objašnjavajući razloge ukidanja čitateljskih komentara.

Vidi cijeli članak

ternet novinarstva zvani "broj klickova". Jesmo li zaista postali zadnje smetlište medijskog otpada ili je posrijedi neki drugi fenomen? Jesu li prosječno pismeni građani zaista gladni kojekakvih skandala ili im se isti serviraju samo zato što među šarenom ekipom kojekakvih urednika postoji predubjeđenje da je samo izuzetno glupa i lažno bombastična vijest - dobra vijest? izgleda da u tom "loncu" ima svega pomalo. Internet novinarstvo je sa svim svojim mogućnostima i formama, bez daljnog izvršilo demokratizaciju medijskog prostora i prava na izgovorenu riječ.

Definicije pojmova, medija i novinara, moraju se ponovo pisati. Tehnička galopirajuća inventivnost ukinula je sve prepreke. Svi su pozvani reći šta imaju. Poplava koja je krenula zapljusnula je cijelu industriju i više ništa nije kao prije. Internet je lako dostupan, atraktivan, multimedijalan i što je najvažnije praktički besplatan. Internet stranica se može pokrenuti za smiješno mali novac i eto vas u trenu u virtualnoj stvarnosti. Ostalo je naravno stvar vaše inventivnosti i ideja.

Sve je dopušteno, "ako nije drugačije naređeno".

Internet - sloboda govora ili sloboda biti neprofesionalan?

Taj novi teren medijske slobode i različitih mogućnosti, koristi se više po inerciji, nego po nekom smislenom planu i modelu. Kako je internet publika još uvijek mlađe dobi, zavladao je predubjeđenje, da treba favorizirati "lakše teme" i medijskim sadržajima pristupati, kako su nekada činili "žuti" novinari i mediji.

Maksimum zaključaka iz minimum činjenica - tako nekako glasi uređivačko pravilo ovdašnjih portala, blogova ili postova na društvenim mrežama. Upakovana laž je postala legitimna, pa čak i poželjna, ako povećava broj "klickova". Koga briga za istinu, pravila profesije, odgovornost za javnu riječ. "Neka narod čita, toga se sutra ionako niko neće sjećati" - objašnjavali su mi svoju politiku neki od urednika "uglednih" portala. Dakle udri brigu na veselje! Portali su tako preuzeli ulogu neke vrste medijskih klaunova, koji svaki dan svoju publiku zadivljuju novim glupim trikovima, koji mogu biti smiješni samo tipovima sa bolesnim smislom za humor.

Kakvog smisla ima plašiti ljude novim ratom, ako je tema objava rezultata Popisa i ako o tome niko nije progovorio niti riječ? Zašto trošiti milione megabita na sumnjive priče o otmici djece, kada se već sutra pokaže da su djeca priču o otmici - izmislila? Riječ društvena i moralno odgovornost ne postoji. Možda sam ja zaista staromodan tip, ali mi se čini da bi ovakve stvari novinari morali imati negdje u krajičku mozga kada boldiraju naslove koji počinju sa SKANDALIZNO ili EKSKLUZIVNO.

Učinimo više - budimo novinari!

"Kakvog smisla ima plašiti ljude novim ratom, ako je tema objava rezultata Popisa i ako o tome niko nije progovorio niti riječ? Zašto trošiti milione megabita na sumnjive priče o otmici djece, kada se već sutra pokaže da su djeca priču o otmici - izmislila? Riječ društvena i moralna odgovornost ne postoji"

Stanje ni u svijetu nije puno bolje, ali se tamo makar zna-ju neka pravila igre. Kod nas termin samoregulacije se doživljava kao nedostatak regulacije, dok i ono malo preostalih novinara koji drže do svoje profesije, oprostite na izrazu - pišaju uz vjetar. U profesiju novinara i urednika naselio se novi sloj "eksperata za sve", raznih techno manijaka, egzibicionista i vrlo zločestih likova, kojima ništa nije sveto; čast, ime - istina.

Odgovornost za ovakvo stanje je na novinarima, posebno onima koji sebe istinski tako doživljavaju. Stvari moramo riješiti unutar naše branše, a ne

samo očekivati da će ovi "padobranci" sami od sebe prestati praviti štetu. Treba odvojiti kruške od jabuka, uvesti novinarske certifikate, ojačati udruženja, raditi na edukaciji, prozvati one koji mute, zagađuju i plaše.

Za sve to treba hrabrosti i vremena. Za vrijeme znam da ga imamo, ali imamo li hrabrosti?

Jezik mržnje u medijima

Invazija portal "šagoljice"

Piše: Marko Divković

Medijska samoregulacija u printanim medijima u dobroj mjeri je dovela do smirivanja strasti, te su oni drastični primjeri svega što stavljamo pod okvir govora-jezika mržnje, uveliko splasnuli. Na žalost, nisu nestali, jer kao bogodana zamjena služe internet portali kamo se preselila cijela armija mrzitelja svih nacionalno-političko-obavještajnih protuva. Internet portali su postali pravo bojno polje na kojem se ispoljavaju najniže strasti, usmjerene prema pojedincima i cijelim kolektivitetima.

Nepostojanje bilo kakvih ozbiljnijih sankcija, uveliko pogoduje takvom stanju. Medjutim, valja navesti još neke činjenice. Internet portali dostupni su doslovno svakome, a njihovo korištenje za obračun sa neistomišljenicima, kao i za širenje najnižih strasti, postalo je naša svakodnevnica. Bilo bi nekorektno reći, kako je tu uvijek riječ o novinarima, ali i oni su dio te priče. Činjenica da su portali, u vlasničkom i korisničkom smislu, bez ikakvih ograničenja, dostupni svakome ko je savladao elektroničku abecedu, omogućila je najrašireniju zalopotrebu javne riječi.

"I površan pregled u masi portal-komentara, po modelu šagoljanja, očito je da su to dijelom naručena reagovanja, kakvima se služe krugovi kojima je rat još uvijek glavni i jedini okvir rada, što potvrđuje i sadržaj i način plasiranja"

Jezik mržnje je uz sve češće otvorene izlive ksenofobije, šovinizma i ostalih necivilizacijskih osjećanja, dobija neke sofisticirane forme, ne samo na portalima nego i u programima emitera svih profila, od komercijalnih do javnih. Ne biraju se načini, pa čak i vremenske prognoze i sinoptičke karte služe da se onaj, drugi, preko entitetske granice, obilježi kao ružan, zao i kao takav neprihvatljiv.

Za mladje, one koji možda ne pamte vrijeme od prije dvadaset godina, navodim primjere koji su u medijskom izvještavanju kod svakog normalnog čovjeka i novinara koji je držao do svog profesionalnog digniteta, izazivali zgražanje. Među novinarima je taj "stil" vrlo brzo dobio i svoje ime - šagoljica, čiji je rododnačelnik bio nedav-

no preminuli Smiljko Šagolj. No, nije bio jedini, na žalost. Lista je podugačka. Problem je što dvadeset godina kasnije, u nedovršenom miru, u doba maksimalne dostupnosti medija i slobode izražavanja, zloupotreba te iste slobode, postaje svakodnevica.

Ko stoji iza nekažnjenog širenja jezika mržnje u medijima, posebno na internetu. Šira analiza bi potrajala, pa čitaocu nudim neke moja lična saznanja i ocjene. I površan pregled u masi portal-komentara, po modelu šagoljanja, očito je da su to dijelom naručena reagovanja, kakvima se služe krugovi kojima je rat još uvijek glavni i jedini okvir rada, što potvrđuje i sadržaj i način plasiranja. Komentari garnirani mržnjom najčešće nisu potpisani, već su pod šifrom koja ništa ne govori, osim što je i sama šifra često mrziteljski skrojena.

To upućuje i na mogućnost manipulacija raznih interesnih, a zašto ne reći i obavještajnih krugova najrazličitijih ciljeva. Lično tu negdje svrstavam i istraživanje sarajevske kancelarije UN-a, čijim akterima nije palo na pamet da predlože i sami učine nešto na smirivanju strasti, već se eto pitaju, a pitaju i druge – hoće li u BiH biti rata. U podtekstu takvih isforsiranih pitanja je još je jedno takodje isforsirano pitanje, koje neskriveno upućuje na tezu da se BiH treba raspasti. Ovakvo i slična “istraživanja” nisu ništa drugo nego zloupotreba statusa UN-a, i zloupotreba gostoprimstva njegove misije u BiH.

Ovo me istraživanje podsjeća na svojevremenu predizbornu kampanju uoči BH izbora 2000-te. Te su se godine u Tuzli, sve političke stranke utrkivale sa plasiranjem anketa. Gotovo sve od tih “anketa” pokazivale su da pobjedjuju stranke koje su objelodanjivale rezultate. Tako je na novinarsko pitanje, ko je, koja agencija, institut, medijska kuća...I kojom metododom proveo anketu, na kolikom uzroku isl, portparol HDZ Tuzla odgovorio – kakav institut, kakva agencija, mi smo to radili, za svoje potrebe.

Otuda u kontekstu svake priče o jeziku mržnje u medijima, uvijek valja umati na umu, stvarnu želju autora i-ili naručioca takvih tekstova i komentara. Iz mnogih napisa te vrste mogu se iščitati nestrpliva iščekivanja, šta će o tome i kako će reagovati ona druga strana, prema kojoj su odaslane otrovne strijele.

E, pa srećna nam Nova 1993. godina.

Senzacionalizam i otupljivanje

Bit će ili biće rata

Piše: Adis Šušnjar

Senzacionalizam u bh. medijima odavno je postala ustaljena i svakodnevna pojava i na tom polju ne zaostajemo za svjetskim trendovima. Crna hronika, nasilje, afere, prijetnje, skandali, siromaštvo, seks afere i reality programi postali su prioritet i najbolja zabava u medijskoj ponudi.

Dugogodišnje otupljivanje kroz pojedine medije, unošenje straha i nesigurnosti kroz nekritično prenošenje najgorih izjava političara, laka zabava, užarena mržnja u online medijima, postigli su svoj cilj.

Senzacionalizam i govor mržnje postali su banalna, opšteprihvatljiva, i svakodnevna pojava na koju ne reagujemo.

Navikli smo na fašističke komentare na web portalima, negiranje genocida i drugih ratnih zločina, huškanje i uvrede upućene drugom i drugačijem. Građani su konstantno u strahu, od komšije, poskupljenja, bolesti, štrajkova, siromaštva, terorizma, rata. Senzacija je tu da nas otupi i dezinformiše. Čuđenje, otpor i kritika su nestali. Površnost je norma. Priznati sociolozi tvrde da je zastrašivanje korisno za vladanje i kontrolu nad masama.

“Senzacionalizam i govor mržnje postali su banalna, opšteprihvatljiva, i svakodnevna pojava na koju ne reagujemo. U ovoj igri ne zaostaju ni tradicionalni mediji, pogotovo štampani, koji imaju svoju verziju na webu gdje se svaka gadost i laž može reći bez straha od odgovornosti i sankcije”

Konkursi

Neiman- Berkman stipendije za inovacije u novinarstvu

Neiman fondacija za novinarstvo i Berkman centar za internet i društvo raspisuje konkurs za dodjelu stipendija u iznosu od 60.000 američkih dolara za inovacije u novinarstvu koja će jednom novinaru ili novinarki obezbijediti boravak i mogućnost za istraživački rad na Univerzitetu Harvard za 2014/2015. akademsku godinu. Krajnji rok za prijavu je 31. januar 2014. godine.

[Opširnije](#)

Međunarodne stipendije

Fondacija Nieman dodjeljuje novinarske stipendije za boravak na Univerzitetu Harvard sa ciljem da promoviše i poboljša novinarske standarde. Dvanaest polaznika iz cijelog svijeta dobiće priliku da provedu jednu akademsku godinu (10 mjeseci). Kandidati koji mogu da se prijave na konkurs su novinari sa najmanje 5 godina radnog iskustva u elektronskim, štampanim ili online medijima. Foto- reporteri, karikaturisti, kolumnisti i medijski producenti također mogu konkurisati za stipendiju. Od kandidata se očekuje napredno poznavanje engleskog jezika. Krajnji rok za slanja prijava je 1. decembar 2013. godine.

[Opširnije](#)

Program stipendiranja novinara na Rojters institutu Univerziteta Oksford

Za stipendiju se mogu prijaviti novinari sa najmanje pet godina radnog iskustva i dobrim poznavanjem govornog i pisanog engleskog jezika. Program omogućava gostujućim novinarima iz cijelog svijeta da sprovedu svoja istraživanja u Oxfordu. Rok za podnošenje prijava je 31. januar 2014.

[Opširnije](#)

Otvoren konkurs za novinara na web-portalima

Povodom pokretanja novog web portala www.crnaovcamag.ba, objavljujemo poziv svim zainteresovanim novinarima i onima koji to žele postati. Teme koje će portal obuhvatiti su: kultura, dizajn&art, muzika, kultura, putovanja, sportlife, tech, festivali, teatar, izložbe, film, knjige... Ukoliko se pronalazite u pomenutim temama ili se, jednostavno, želite okušati u novinarstvu, prijave sa kratkom biografijom molimo da šaljete na e-mail dresu: posao@infinity.ba.

Na pomenutu adresu također možete slati i upite.

[Opširnije](#)

Radio M traži urednika/voditelja programa

Za posao na Radiju M trebate biti predani, pokazati strast i energiju i obilje kreativnosti. Naravno, morate biti dobri u komunikaciji i prepoznati dobrobit timskog rada. Morate biti spremni misliti vlasititom glavom i voljeti to što radite!

Sve standardne stvari poput radnog iskustva, poznavanja stranih jezika i širokog obrazovanja su više nego dobrodošle. Ipak, ako i nemate iskustva, a velika želja je tu - slobodno se prijavite. Ako se pokaže da imate potencijala i da nam baš neko poput vas treba osiguraćemo za vas trening i obuku.

[Opširnije](#)

Novinarska etika i profesionalizam, razumljivo, najviše su stradali u online medijima koji najčešće nastaju iz dosade, političkih potreba, a ponekad, mnogo rjeđe, i zbog stvarne želje da se izbjegne cenzura, da se stvori zona slobodnog mišljenja i prostor za kritiku. Što više popuštanja narodnim masama i što veći broj komentara na besmislene sadržaje, postalo je imperativ u online novinarstvu. Online paralelni svijet oslobođen cenzure, odgovornosti i zdrave pameti.

U ovoj igri ne zaostaju ni tradicionalni mediji, pogotovo štampani, koji imaju svoju verziju na webu gdje se svaka gadost i laž može reći bez straha od odgovornosti i sankcije. Pošto objektivno informisanje javnosti i nije cilj takvih medija, tekst, odnosno agencijska vijest koja se uglavnom kopira na portal nije bitna. Naslov je sasvim dovoljan da se zastraši, uvrijedi, i pokaže sva kreativna raskoš: „Ciganluk Sejdić“, „Jer nas se novac tiče“, „Turci dolaze“, „Ćirilica leti u nebo“...

Klik u službi marketinga i zarade postao je sila koja pokreće i motiviše, sila koja budi maštu kada je to najpotrebnije. U kreiranju senzacije pojedini mediji često prevaziđu sami sebe. Jedna od takvih situacija je kada se bez ozbiljnog razgovora o posljedicama i bez minimuma odgovornosti prema građanima ove i ovakve zemlje objavi vijest koja nagovještava novi RAT?

Rezultate izvještaja UN-a o BiH, koje su pojedini online mediji interpretirali kao najavu novih ratnih sukoba u BiH, predstavlja

bezobzirno mentalno silovanje čitalaca. Čiji je interes da se ljudima u kojima su još žive ratne traume i zemlji u kojoj je pola miliona nezaposlenih servira takva senzacija?

Ovakvo neprofesionalno pisanje trebalo bi biti granica koja se ne smije preći, koje se kažnjava prije svega u profesionalnoj zajednici i širokom društvenom osudom. Žutilo je sve teže odvojiti od prikrivenog govora mržnje, huškanja, izazivanje straha i nesigurnosti.

Preko dozvoljene linije se odavno prešlo sa komentarima na portalima. Ostavljajući ili ponekad i ističući takve komentare, bez osude, kritike ili barem upozorenja, takvi mediji se stavljaju na stranu pojedinaca opsjednutih mržnjom i jasno ukazuju na stvarnu uredničku politiku.

Posebnu pažnju zaslužuje negiranje zločina i ratnohuškačkih komentari koji se samo nadovezuju na prikrivene poruke političara i drugih javnih osoba koje nam svakodnevno i pravovremeno donose tradicionalni mediji. „Bosna se ne može mirno podijeliti“, „BiH je zemlja bez budućnosti“, „Zemlja na aparatima“...Zadnji primjeri online komentara na vijesti o ekshumaciji iz masovne grobnice Tomašica u Prijedoru su zastrašujući.

Nakon provale mržnje u komentarima na vijest o pogibiji glumice Dolores Lambaš, najposjećeniji portal Net.hr je odlučio da ukine komentare. Učinili su to već i mnogi svjetski mediji zbog mnogo 'nevinijih' slučajeva. Za bh. medije i nadležne institucije još nema potrebe da se ozbiljno otvara ova tema. Kod nas je sve u redu, sve po starom. Sve linije su davno izbrisane.

Anonimni komentatori zagađuju javni prostor u BiH

Mržnja, psovke i rasistički ispadi umjesto internet debate

Piše: Milkica Milojević

Dok jedan poručuje da bi „volio da budu ubijene cijele porodice, a posebno djeca nakaradnih paščadi iz Vojske RS“, drugi dodaje da su „Srbi genocidno pleme ciganskih gena“, a treći odgovara „učuti, đubre talibansko, balijsko!“ Na jednom portalu legitimno izabranog predsjednika Republike nazivaju „genocidnim mamlazom“, a na drugom zastavu suverene evropske države „krpetinom za čišćenje sanitarnog čvora“. Tu je, naravno, i sva sila psovki na račun „četnika“, „ustaša“, „komunjara“, „pedera“... I sve to javno, u državi u kojoj je Ustavom zagarantovana ravnopravnost i zabranjena diskriminacija, a izazivanje vjerske, nacionalne i rasne mržnje i netrpeljivosti je krivično djelo, za koje je priprećena kazna zatvora do pet godina.

Ovakve primjere možete naći, za samo nekoliko minuta nasumičnog pretraživanja, na internet portalima registrovanim u BiH, u rubrici komentari čitalaca. Komentari su anonimni, a urednici portala se ograđuju od odgovornosti jer „komentari ne izražavaju stav redakcije“. Dok medijski eksperti upozoravaju da se moderacijom komentara mora hitno spriječiti zagađivanje javnog prostora, urednici se pravdaju da nemaju dovoljno ljudi i novca za takav posao, uz napomenu da su „ako neko reaguje, spremni da uklone sporni komentar“. Ali, u takvom slučaju šteta je već učinjena, a „sporni komentari“ se brzinom svjetlosti pronose dalje, preko društvenih mreža i blogova.

“Većina ljudi izlazi na portale, jer žele izreći kritičku misao pristojnim, argumentiranim jezikom, ali su izloženi komentarima punim diskriminacije i jezika mržnje”

Tokom prošle godine Vijeće za štampu BiH, samoregulatorno tijelo za štampane i onlajn medije, primilo je oko 200 žalbi građana od kojih su se 64 odnosile na mogući govor mržnje. Većina se ticala anonimnih komentara na internet portalima. Ipak, niko u BiH do sada nije pred sudom odgovarao za širenje mržnje. Tako se internet, umjesto prostora za slobodnu demokratsku debatu, pretvara u poligon za nasilje i diskriminaciju bez kazne, upozorava izvršna direktorka Vijeća za štampu BiH, Ljiljana Zurovac.

“Većina ljudi izlazi na portale, jer žele izreći kritičku misao pristojnim, argumentiranim jezikom, ali su izloženi komentarima punim diskriminacije i jezika mržnje. Postoje čak i plaćene grupe koje to namjerno rade, pogotovo u predizbornom periodu. Uglavnom su to zgubidani, koje je lako potkupiti da uznemiravaju javnost, ali to je vrlo opasno, svugdje, a pogotvo u BiH gdje se

vatra mržnje vrlo lako razgori”, kaže Ljiljana Zurovac. Generalna sekretarka Udruženja BH novinari Borka Rudić, ističe primjer jedne političke partije koja je, pred prošlogodišnje lokalne izbore, po selima i planinarskim domovima „regrutovala“ mlade nezaposlene ljude da, uz simboličnu novčanu nadoknadu, po komandi iz „centrale“ šalju zapaljive komentare na sve značajnije portale.

“Svaki od tih „aktivista“ imao je po desetak nadimaka, a radili su danonoćno, tako da se sticao utisak da ih ima mnogo više i da zaista izražavaju „stav značajnog dijela javnog mnjenja“, kaže Borka Rudić.

Aleksandar Trifunović, osnivač i urednik portala „Buka“, međutim tvrdi da glavni problem nisu „organizovane grupe huškača“, nego beskrupulozna trka za profitom, bez ikakve odgovornosti.

“Kad neko nešto prokomentariše, pogotovo ako je taj komentar zapaljiv, on će ponovo posjetiti portal da vidi kakve su reakcije na taj komentar. Tako posjećenost vrtoglavo raste, a time rastu i prihodi od marketinga.

Objavljeni komentari, pogotovo oni anonimni, apsolutna su odgovornost urednika koji potpisuje portal, jer portali su mediji kao i svi drugi. Mi komentare naših čitalaca moderiramo. Možete se slagati ili ne slagati sa tekstom, ali ne možete nikoga vrijeđati. To naš portal čini društveno odgovornim, ali i „dosadnim“, u odnosu na druge koji su se odlučili za huškačke komentare koji donose veći broj posjeta. Mi taj put nismo izabrali, jer se zalažemo da dijalog i odgovornost”, kaže Trifunović.

Vijeće za štampu je prije godinu dana pokrenulo akciju „Niste nevidljivi“ kako bi, u saradnji sa tužilaštvima, sudovima i policijom, poslali poruku da je, na osnovu IP adresa, moguće otkriti „anonimne komentatore“ i kazniti ih za govor mržnje i klevetu. Portparolka MUP-a RS Mirna Šoja potvrdila je da je policija podnijela nekoliko izveštaja tužilaštvima, zbog sumnji za širenje govora mržnje, ali i ocijenila da se samo represijom ne može postići cilj.

“Portali bi trebalo da preuzmu odgovornost za sadržaje koje objavljuju, jer nijedna policija nema kapacitet da otkrije svakog ko širi govor mržnje”, kaže Šoja, dodajući da je poseban problem veliki broj portala koji nisu registrovani, niti imaju odgovornog urednika.

Da bi se zaveo red u ovoj oblasti pokrenuta je inicijativa za ustrojavanje registra onlajn medija, a Vijeće za štampu je preuzelo obavezu samoregulacije i u ovoj oblasti. Tako od prošle godine Kodeks za štampu obavezuje i onlajn medije na fer izvještavanje i preuzimanje odgovornosti u skladu sa zakonima, moralnim i profesionalnim standardima. Međutim, većina onlajn medija nije pristupila ovom samoregulatornom tijelu.

Puhalo: Galama bez znanja i odgovornosti

Socijalni psiholog dr Srđan Puhalo ocijenjuje da je kod većine internet komentatora problem što po svaku cijenu žele da komentarišu sve i svašta, iako njihovu želju za javnim istupanjem ne prate ni znanje, ni kompetencija, ni odgovornost.

“Uglavnom su to ljudi koji nemaju nikakvu drugu šansu da svoj stav iskažu u javnosti. Naravno, iskazivanje stava nije problem, to ne treba braniti, jer bi takva zabrana bila cenzura. Istovremeno, anonimnost im omogućava da budu bezobrazni, da vrijeđaju i huškaju, bez ikave sankcije, pa čak i bez stida ili nelagodnosti”, kaže Puhalo.

Kujundžić: Jednostavno rješenje

“Sličnu situaciju sa još gorim izlivima mržnje, imali smo prvih poslijeratnih godina na televizijama, kada su SMS poruke u kajronu imale ulogu današnjih komentara na portalima. Problem smo riješili jednostavno, malom izmjenom propisa, kojom je uređeno da je za te poruke ODGOVORNA televizija koja ih emituje i da shodno tome, dakle, medijska kuća može biti kažnjena. Istog trenutka kajroni sa uvredljivim sadržajem su nestali iz TV programa, a televizijske stanice kojima su takvi SMS-ovi bili glavni izvor prihoda su se našli u finansijskim problemima”, Boris Kujundžić iz Regulatorne agencije za komunikacije BiH.

Intervju: Vladimir Lulić

Autor: Saša Leković

(Preuzeto sa www.hnd.hr)

Glavni tajnik Hrvatskog novinarskog društva oglasio se zahtjevom za brisanje komentara uz vijest o pogibiji hrvatske glumice. „Ne objavljujte ili brišite one koji vrijeđaju ljudsko dostojanstvo. Takvih je danas i previše uz vijest da je preminula glumica Dolores Lambaša.“

Nepostojanje jasnih i primjenjivih pravila kontrole komentara koje posjetitelji web portala postavljaju pod objavljene tekstove te sve više neetičnih postova, većinom anonimnih komentatora, koji su nerijetko i drastični primjeri govora mržnje, česta su tema medijskih skupova u regiji. No, rješenja za sada nema jer nema obveze nakladnika web portala da sprječavaju objavljivanje komentara koji su neetični pa čak i protuzakoniti. Ne postoji niti obveza da se takvi komentari brišu ako se već pojave.

O ovoj temi ne raspravljaju samo medijski i komunikacijski stručnjaci već i šira javnost a u Hrvatskoj se dramatičan povod za novu raspravu dogodio prošlog tjedna.

Naime, tada je u prometnoj nesreći poginula 32-godišnja glumica Dolores Lambaša. Kako se ona, uz glumljenje u popularnim TV serijama u medijima često pojavljivala i zbog svog privatnog života bila je u javnosti iznimno poznata osoba.

Nakon njene tragične smrti web portali su preplavljeni neukusnim i neetičnim komentarima, uključujući i one koji sadržavaju govor mržnje. No, niti tradicionalni mediji nisu mnogo zaostajali objavljujući sve – od mučnih detalja prometne nesreće do insinucija o privatnom životu stradale glumice.

To je bio povod za razgovor sa glavnim tajnikom Hrvatskog novinarskog društva Vladimirom Lulićem koji se oglasio na Facebook stranici i napisao: Ne objavljujte ili brišite one koji vrijeđaju ljudsko dostojanstvo. Takvih je danas i previše uz vijest da je preminula glumica Dolores Lambaša.

Plan aktivnosti

- 10. decembar 2013 - Završna konferencija u sklopu projekta “Promocija profesionalizma i tolerancije u medijima u BiH”

1. Kakvi su se sve komentari pojavljivali na društvenim mrežama nakon pogibije Dolores Lambaša i koje su osnovni prekršaji koje su činili hrvatski mediji izvještavajući o nesreći i njenim posljedicama?

Neetičke komentare nemam, naravno, namjeru popularizirati, pa tako ni spomenute. Inače su komentari ispod članaka na internetu puni niskosti, uvreda, bezosjećajnosti, govora mržnje, šovinizma, pozivanja na nasilje. Tome svakodnevno svjedočimo. Nisam za zabrane, ali nekakva je regulacija poželjna. Redakcije

moraju biti odgovorne za sve što se objavljuje na njihovim stranicama, pa tako i za anonimne komentare.

Nisu, istina, sve ekipirane za stalno praćenje što se objavljuje pod člancima, nemaju naprosto dovoljno ljudi, ali bi takvima kod ovakvih vijesti najjednostavnije bilo ukinuti mogućnost komentiranja. Ne bi se smjelo lajkove skupljati na tuđoj nevolji i zbog nekoliko R.I.P.-ova riskirati ovakve situacije. Ima, naravno, i ohrabrujućih primjera, pa i u o ovom slučaju iz vašeg pitanja, po kojima se vidi da su urednici to shvatili.

No, po meni su još važnije medijska i novinarska samoregulacija i edukacija. Njihova snažnija prisutnost, međutim, izostaje. Očito je da ni novinari ne poštuju uvijek etička načela formulirana Kodeksom časti hrvatskih novinara i Publicističkim načelima, koje su zajednički donijeli HND, kao krovna novinarska organizacija, te nakladnici svih glavnih medija i njihovih udruga u Hrvatskoj.

Jasno je da vijest o pogibiji poznate osobe izaziva pažnju javnosti, ali u takvim slučajevima treba postupati maksimalno obazrivo. Ne snimaju se unesrećeni ljudi u bolnici, ne objavljuju se njihove SMS i Facebook poruke, o situacijama u kojima se fotografiju leševi u lokvi krvi, makar bili i prekriveni, da se i ne govori.

Nitko, dakle, ne spori da se o nesrećama poznatih osoba treba informirati javnost, ali to ne bi smjelo prelaziti okvire vijesti. Iznimno je važno u takvim slučajevima štiti dostojanstvo unesrećene osobe i njezinih bližnjih. Svakako da to ne mogu biti upute precizne kao, primjerice, kako se rukuje s foto-aparatom i da nisu sve situacije iste.

Poznato je da je za protivljenje ratu u Vijetnamu puno učinila fotografija snimljena netom prije no što će časnik južnokorejske vojske iz pištolja ubiti mladića, gotovo dječaka, navodnog Vjetkongovca, kao i da su i snimci unesrećenih ljudi iz Vukovara i Sarajeva doprinijeli senzibilizaciji svjetske javnosti za patnje tamošnjih ljudi. Jednako kao i snimke izmučenih iza bodljikave žice u BiH.

Jasno je da fotografije koje prikazuju mučenja navodnih ili stvarnih terorista po američkim zatvorima ili u Iraku i Afganistanu nisu prijatna nacionalnoj sigurnosti SAD-a, kako tvrdi tamošnja administracija, niti su pornografija smrti od koje treba zaštititi tankočutnu javnost. Zabrana njihova objavljivanja je klasičan oblik cenzure i ništa drugo.

No, ovo o čemu govorimo je sasvim druga stvar. I nisu hrvatski mediji kada je o tome riječ svjetski presedan. Teško se protiv toga boriti. U posljednjih 20-ak godina su nestale već najmanje dvije, gotovo cijele generacije novinara koji su barem znali osnovne postulate struke. Ako ih nisu baš uvijek poštovali, siguran sam da nisu intimno mogli misliti da tada rade dobro svoj posao. Stasala je sada cijela nova generacija profesionalaca ili poluprofionalaca koji su uvjereni, ili ih je netko uvjerio, da je etika relativna, da je stvar osobnog odabira. Da, zapravo, ne postoji. Dakle, može i ovako i onako.

Jedini način je da shvate o čemu je tu riječ da ih se neprekidno pita bi li postupili jednako da je riječ o njima bliskim osobama. Novinari bi za poštovanje etičkih načela morali imati podršku u svojim uredništvima, ali to je već drugo pitanje koje zadire u uređivačko-poslovnu sferu medija, odnos vlasnika medija i redakcije, odnosno u (ne)postojanje unutarnje demokracije redakcija, a prije svega u način izbora glavnog urednika.

2. Kakve bi reakcije na takvo ponašanje bile neophodne u civiliziranom, pravno uređenom društvu i u samom novinarskoj profesiji te zbog čega su one izostale?

Civilizirano i pravno uređeno društvo vjerojatno ne bi reagiralo lešinarski. Ne bi se gomila sručila na plijen još topao od krvi, jer neke stvari, jednostavno, nisu pristojne. Može se govoriti o frustracijama koje izbijaju iz tih komentara, nalaziti im uzroke, ali novinarska struka mora sama prepoznati što je dobro a što nije.

Mnoštvo novinara se zgrozilo nad komentarima pod vijest o smrti Dolores Lambaša, reagirali su na Facebooku, poznato mi je da su neke redakcije objavljivale samo komentare koji ne vrijeđaju pokojnicu ili nekoga drugoga, a neke su brisale one najmonstruoznije. Većina je ipak pustila bujicu, ni na koji način se ne ogradioviši. HND je na svom službenom Facebook profilu objavio upozorenje redakcijama da su odgovorne za sve što piše na njihovim stranicama i podsjetio novinare na odredbe etičkih kodeksa.

Drago mi je da je ta obavijest izazvala veliki interes posjetitelja naše stranice, možda najveći do sada, i da su je mnogi prenosili na svoje profile. I prije smo slična upozorenja slali redakcijama i bilo je od toga neke kratkoročne koristi, ali s njima ne bi i javnost bila upoznata. Ovo se sada pokazalo kao dobar komunikacijski kanal.

No, koliko mi je poznato ima portala koji su ukinuli mogućnost komentiranja ispod članaka na mrežnim stranicama i otvorili tu opciju na Facebooku.

Budući da vlasnici portala nisu i vlasnici servera Facebooka, za ono što se objavljuje nisu odgovorni. Dakle, neki su itekako svjesni da to što rade može biti i kažnjivo, pa su našli zaobilazan način da puštaju kanalizacijski smrad da se neometano širi. To je vrlo lukavo i zloćudno istovremeno.

3. Kako je na takvo ponašanje medija reagirao HND i njegovo Vijeće za medije u kojemu su i predstavnici novinara i predstavnici izdavača?

Hrvatsko vijeće za medije nije reagiralo na ovu situaciju. Trebalo je puno truda da HND nagovori nakladnike da zajedno osnujemo to Vijeće. Od prvih razgovora još u 2006. godini, nakon čega je entuzijazam zamro, do obnavljanja ideje negdje 2010. godine. Bilo je potrebno još godinu i pol dana da uspijemo. Tada sam osnutak Vijeća s entuzijazmom i gotovo pa euforično proglasio lijepom vijesti u moru ružnih. Ta je organizacija osnovana i zbog ovakvih slučajeva, ali njezin rad,

nažalost, još nije zaživio.

Imali smo nekoliko slučajeva o kojima smo raspravljali, a oglasili smo se priopćenjem kada je bila riječ o jednoj isto tako delikatnoj situaciji. Članovi Vijeća su, međutim, volonteri koji profesionalno rade u svojim redakcijama i medijskim kućama, pa nije sve skupa jednostavno pokrenuti. Za utjehu, porođajne muke su imala slična vijeća i u Švedskoj, koje je staro više od stotinu godina, ili u Njemačkoj, koje je nastalo 50-ih godina prošlog stoljeća radi denacifikacije medija.

Mukotrpan je to proces koji zahtijeva velik svakodnevni trud, spremnost na suradnju i svijest o dugoročnosti projekta. No, budući da se sve više živi od danas do sutra, da se stvari mijenjaju iz dana u dan, nije lako očuvati i učiniti živom jednu takvu, u osnovi vrlo kompliciranu organizaciju.

Drago mi je da je u BiH Vijeće za štampu prisutno i prepoznato u javnosti. Ti ljudi odlično rade svoj posao, iako on možda nije uvijek vidljiv i uspješan. Ali, to je maraton, a ne utrka na sto metara. Važno je da svi shvatimo kako se samo kvalitetnim sadržajem može pokušati vratiti publika.

4. Nedavno je prvi puta u Europi presuđeno da za komentare uz članke objavljene na webu odgovara nakladnik? Kako komentirate tu odluku i mislite li da se slična odluka (posebno nakon ovog presedana) može očekivati i u Hrvatskoj?

Nemam spoznaja da hrvatska vlada i parlament pripremaju nešto slično. Odluka suda koju spominjete je, po mom uvjerenju, ispravna, ali nisam siguran da je za svaku situaciju i da bi uvijek bila dobra. Da ne bi ispalo, lovili smo zeca, a istjerali vuka. Upravo zbog onoga što sam već rekao. Velik broj news-portala nije ni brojčano ni stručno ekipiran da bi mogao svakodnevno reagirati na poplavu komentara.

S druge strane, internet je bezgraničan. Na njemu se objavljuju svakakve gadosti, ali prostora još više ima za vrijedne stvari. U načelu sam protiv bilo kakvih zabrana s vrha, jer one mogu, makar i bile vođene plemenitim namjerama dovesti do suspenzije demokracije.

5. Da li je vrijeme da se revidira mjerenje uspješnosti i popularnosti web portala samo na osnovu broja klikova te da li je to uopće moguće u situaciji u kojoj je i profesionalnost samih novinara i urednika u Hrvatskoj na kritično niskoj razini a nakladnicima su važniji odnosi sa oglašivačima i političarima nego profesionalno izvještavanje njihovih medija?

Sprega oglašivača, politike i vlasnika ili predstavnika medija je iznimno čvrsta. Stoga, po meni, ne može biti točna teza, koja se često čuje, da su mediji danas pod većim pritiskom ekonomija nego politike. Utjecaj politike istina danas jest manje vidljiv, i čini se da se o političarima može napisati sve, a o velikim oglašivačima ništa. O bankama kao vjerovnicima većine tiskovina da ne govorim. Ali stvari nisu uvijek onakve kakve se čine. Te su veze gotovo pa neraskidive i prijete demokraciji u većoj mjeri nego što možda i zamišljamo. Ne samo kod nas.

Zato se od komercijalnih medija ne bi smjelo dizati ruke i tretirati ih kao poligon za promociju kratkoročnih ciljeva, pogotovo ne sada kada su, nažalost, na koljenima. Najavljeno povećanje PDV-a na novine, do kojega će kako sada stvari stoje vrlo vjerojatno doći, još je jedan u nizu udara samoodrživosti medija. Istovremeno sam svjestan da je to teško bilo kome objasniti u situaciji kada se želi podići stopa PDV i na mlijeko.

Za očekivati je tkao da će uskoro još novinara ostajati bez posla, da neće imati gdje drugdje raditi, a da će ih zamijeniti novinarski neobrazovani, od etike cijepljeni rukovatelji stranim jezicima i internetskim tražilicama, koji će biti još slabije plaćeni nego što su novinari danas. Slika nije nimalo lijepa, ali je važno o njoj govoriti dok ne bude prekasno. Ako već nije. Netko je jednom dobro rekao da je demokracija kao zrak. Shvatite da bez njih ne možete tek kada krenu nestajati.

Ukinuli smo komentiranje tekstova

Dosta je gadosti

(Tekst sa portala Net.hr)

Postalo je gotovo pravilo da komentari služe za izražavanje poremećenih, bolesnih i zadržanih stavova jednog dijela čitatelja. Suočeni s takvom situacijom, odlučili smo komentare čitatelja regulirati na najrestriktivniji način – uklanjanjem.

Net.hr ukinuo je komentare ispod tekstova.

Iako smo i prije isključivali komentare pod tekstovima u kojima smo pisali o bilo kojoj manjini – nacionalnoj ili vjerskoj, nečijoj seksualnoj orijentaciji, djeci, pokojnicima... jer smo tu uočili osobito učestale provale vulgarizama i gadosti, to više nije bilo dovoljno.

Nažalost, postalo je gotovo pravilo da komentari služe za izražavanje poremećenih, bolesnih i zadržanih stavova čitatelja

koji su iskazivali frustracije ne štedeći pritom nikoga i ništa, kojima je portal služio kao mjesto ispućavanja mržnje i agresije doslovno prema svemu i svima koje su smatrali drugačijima.

Suoćeni s takvom situacijom, odlučili smo komentare ćitatelja regulirati na najrestriktivniji naćin – ukidanjem.

I dalje ųelimo vaše komentare, pišite nam

Svjesni smo moguće reakcije dijela posjetitelja koji će tumaćiti da je smisao internetskih portala interakcija s ćitateljima. I tu će biti u pravu, no ova se interakcija u više od 95 posto slućajeva svela na provale strašnih uvreda pod većinom tekstova. Stoga smo smatrali svojom obavezom da kao izdavaći, bez obzira na moguću poslovnu štetu, pristojne i konstruktivne ćitatelje zaštitimo od nepotrebne agresije kojom su se u velikoj većini slućajeva služili redoviti komentatori i tako usmjeravali rasprave u potpuno pogrešnim smjerovima, ćesto potpuno nevezanima za sam tekst koji se komentira.

Ipak, nismo zaboravili na ćitatelje koji godinama obogaćuju naše stranice pametnim, informativnim i inovativnim komentarima. Dapaće, za njih imamo jednu novinu koja bi ih mogla motivirati da još ćešće sudjeluju u stvaranju sadržaja na našem portalu te da i druge pozovu da nam se pridruže.

Linija za pomoć novinarima

Aktuelni slućajevi:

1. Boro Kontić i Marija Milić - ųalba na izbor 7 kandidata za Vijeće RAK-a. Udruženje BHN i Linija za pomoć novinarima poslala Zahtjev Ministarstvu pravde - Upravni inspektorat sa molbom da se izvrši inspekcijiski nadzor nad provođenjem konkursne procedure. Dobili smo odgovor u kojem se Upravni inspektorat proglašava nenadležnim. Takođe poslat je Zahtjev za razmatranje zakonitosti imenovanja Vijeća RAK-a i reviziju izbora kandidata, Parlamentarnoj skupštini BiH-Zastupnićki dom, Komisiji za promet i komunikacije, Komisiji za izbor i imenovanja, Komisiji za ljudska prava i Komisiji za ravnopravnost spolova.

2. Nađa Diklić - Obratila se Liniji za pomoć novinarima radi incidenta koji se desio 18.11.2013. kada joj je demoliran privatni automobil. Udruženje BHN i Linija za pomoć novinarima poslali pismo Centru javne bezbjednosti Banja Luka.

Dakle, da naši pametni, suvisli, umjereni i konstruktivni ćitatelji ne bi ostali uskraćeni za iskazivanje svog mišljenja, te da ni mi ne bismo bili uskraćeni za njihovo mišljenje do kojega nam je silno stalo, pozivamo ih da nam svakodnevno pišu na komentari@portal.net.hr kako bismo i dalje slijedili njihove sugestije, bili upoznati s njihovim prijedlozima, kritikama, ųeljama... Redovito ćemo objavljivati komentare dana ćitatelja za koje procijenimo da ih vrijedi objaviti, a iz kojih svi zajedno moųemo nešto naućiti.

Impressum

Redakcijski kolegij biltena

Velida Kulenović
Mirza Sadiković
Siniša Vukelić
Admir Kadrić
Vladimir ųušak
Alena Beširević

Urednik

Adis ųušnjar

Tehnićko uređenje

Arman Fazlić

Udruženje/udruga BH Novinari

Kralja Tvrtka 5/5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel/Fax +387 33 223 818; + 387 33 443 072
e-mail: bhnovinari@bhnovinari.ba;
web: www.bhnovinari.ba